

– володіння необхідними ресурсами для прийняття рішень у сфері стійкого фінансового розвитку;

– відповідність заходів міжнародним стандартам у сфері стійкого фінансового розвитку;

– наявність інформаційної бази та сучасних засобів її обробки, достатніх для здійснення заходів із забезпечення стійкого розвитку.

Таким чином, фінансова стійкість – це комплексне, динамічне і багатогранне

поняття. Дослідження фінансової стійкості підприємств підтверджує необхідність застосування комплексу заходів її зміцнення, починаючи з моніторингу досягнутого рівня стійкості та закінчуючи розробкою заходів її підтримки шляхом підвищення інвестиційної привабливості. Такі заходи мають бути спрямовані на досягнення суб'єктом господарювання стратегічних цілей і забезпечення ефективного розвитку в умовах несприятливого середовища функціонування.

Література

1. Мелень О. В. Фінансова стійкість підприємства як одна із складових його економічної безпеки / О. В. Мелень, Ю. В. Сидоренко // Вісник Національного технічного університету «ХПІ». Серія: Технічний прогрес та ефективність виробництва. – 2013. – №66. – С. 160-165.

2. Єлецьких С. Я. Дослідження сутності та складових фінансового механізму стійкого розвитку промислового підприємства / С. Я. Єлецьких // Економіка промисловості. – 2013. – №3. – С. 105-112.

3. Антилов С. М. Устойчивое развитие современного предприятия: проблемы и перспективы / С. М. Антилов // Вестник Самарского государственного университета. – 2012. – №1(92). – С. 12-18.

УДК 351.84

ОСОВНІ НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ СОЦІАЛЬНИХ ВИПЛАТ ТА ДОПОМОГ В УКРАЇНІ

Добіжа Н.В. – к.е.н., доцент

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

Напрями вдосконалення та оптимізації системи соціальних виплат та допомог залежать від моделі, цінностей, історичних та економічних факторів відповідної країни.

В Україні, система соціального захисту населення тяжіє до соціал-демократичної моделі, якщо зважати на законодавство, а насамперед на Конституцію, в якій зазначено, що Україна є соціальною державою. Відповідно, така країна повинна гарантувати населенню виплати за рахунок бюджетних коштів, в той же ж час, зважаючи на становлення нашої держави та економічні труднощі ця вимога не може бути здійснена у повній мірі. Як наслідок для реалізації всіх своїх зобов'язань повинна бути розроблена перехідна система, згідно з якими фінансуватиметься надання соціальних виплат громадянам.

Для побудови такої системи необхідний набір різних її елементів, які задовольнятимуть потреби соціального, захисту громадян на щонайменше на забезпечені базового рівня життєдіяльності.

Тобто, такий рівень має відповідати базовим потребам особи для задоволення її матеріальних та духовних потреб, в обсягах і розмірах, які дозволятимуть зберігати трудовий ресурс та створювати умови для його відтворення. Відповідно, в першу чергу необхідно врегулювати питання стандартів системи соціального захисту.

В основі стандартів системи соціального захисту загалом та соціальних виплат і допомоги зокрема, лежить мінімальний прожитковий мінімум. Як наслідок саме прожитковий мінімум являється фінансовим та державним стандартом у наданні соціальних виплат та допомоги. До особливостей стандарту прожиткового мінімуму належить використання його, як показник грошового виміру забезпечення базових фізичних та духовних потреб людини. При отриманні доходів нижчих за рівень прожиткового мінімуму особа може фізично загинути. За умови, коли мінімальна соціальна допомога та заробітна плата повинна дорівнювати прожитковому

мінімуму, тоді виникає певний конфлікт інтересів у працюючого населення. Він полягає в тому, що громадянин може не працювати і отримувати ті самі кошти, якби він працював. Для запобігання такому конфлікту мінімальна заробітна плата має переважати прожитковий мінімум.

Запобігання вищезгаданому конфлікту врегульовано на законодавчому рівні у Європейській соціальній хартії, що ратифікована Україною, і відповідно до якої мінімальна заробітна плата повинна бути не нижча чим 2,5 прожиткових мінімуми. Але є випадки, коли завдяки поєднанням різних видів соціальної допомоги можна мати більші надходження ніж особи, які працюють на мінімальну заробітну плату. Прикладом цього є сім'я, яка доглядає за інвалідом I групи. При поєднанні допомог по догляду за інвалідом та малозабезпеченій сім'ї, особи отримують кошти більше встановленого прожиткового мінімуму. У випадку із сім'єю, членами якої є особи без інвалідності, то державні допомоги не забезпечують досягнення рівня прожиткового мінімуму.

Встановлення мінімальної заробітної плати на рівні 2,5 прожиткових мінімуми є лише одним із етапів вдосконалення системи соціальних виплат та допомоги населенню. Додатково необхідно переорієнтувати систему соціальних допомог із моделі підтримки в модель стимулювання. Частково соціальні допомоги у зв'язку із народженням дитини, виконують цю функцію, про що свідчить зростання народжуваності населення. Варто також принцип стимулювання застосовувати і при наданні таких допомог, як допомога по догляду за інвалідом I та II групи. Іншими словами впровадити механізм, згідно якого розмір допомоги більший для осіб, які працюють і надають догляд, ніж для осіб, які не працюють. Цей принцип варто застосовувати разом із стандартами надання послуг по догляду, іншими словами, розмір допомоги повинен також залежати і від складності та особливостей догляду. Такі стандарти повинні бути окремо розробленими та затвердженими. Такі заходи сприятимуть підвищенню зайнятості населення та участі у економічній активності, згідно нормативних

умов сучасної системи соціальних допомог, то особа, що надає догляд не є вмотивованою до праці, оскільки за сукупністю соціальних виплат може отримувати доходи на рівні прожиткового мінімуму (що майже рівне мінімальній заробітній платі). Використання принципу стимулювання потенційно може збільшити фактичні доходи домогосподарств, але за неправильної організації формування видаткової частини може бути утворено додаткове навантаження на державний бюджет.

Окрім зазначених елементів також варто модернізувати саму систему надання соціальних виплат та допомоги, що дозволить швидше, економніше та якісніше надавати відповідні послуги.

На сьогодні соціальна підтримка населення, що здійснюється у двох основних формах (соціальна допомога й субсидії), є складною й непрозорою.

Така ситуація пов'язана із тим, що діючі державні інформаційні системи і ресурси з питань соціального захисту громадян, формувалися окремими органами державної влади в умовах відсутності єдиної нормативної та технологічної бази. Відомості, що містяться в них, недоступні іншим органам державної влади для оперативного використання, що на практиці призводить до значних часових затримок при міжвідомчому обміні інформацією, багаторазового збору і дублювання інформації в різних системах.

За даними дослідження державної установи «Науково-дослідний інституту соціально-трудова відносин» [4] використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій з впровадженням електронних соціальних карток як персонального інструмента для автоматизованого підтвердження прав на отримання соціальної допомоги та обліку її фактичного надання є необхідним кроком, що забезпечить удосконалення системи соціального захисту населення, дасть змогу ефективно використовувати бюджетні кошти, що спрямовуються до соціальної сфери, організувати контроль за їх використанням, формувати звітність у розрізі конкретних одержувачів соціальної підтримки.

Основним завданням цього нововведення є впровадження прозорого та ефективного механізму адресної реалізації соціальних пілг та державних гарантій з метою оптимізації використання та довгострокового планування витрат бюджетних коштів на соціальні потреби населення.

Реалізація реформи системи соціальної підтримки населення повинна забезпечити вирішення таких завдань:

– впровадження прозорого механізму видавання одержувачам соціальної допомоги, нарахованих компенсаційних і дотаційних виплат;

– персональне надання та облік наданої соціальної допомоги на транспорті, в сфері житлово-комунального господарства;

– забезпечення централізованого контролю за цільовим використанням коштів, що виділяються на соціальні цілі.

Виконання зазначених кроків (збільшення мінімальної заробітної плати, підвищення стимулюючої функції соціальних допомог, використання системи соціального страхування, запровадження єдиної інформаційної системи) допоможе вирішити основну проблему системи

соціальних виплат і допомоги населенню – недотримання прожиткового мінімуму. При збільшенні мінімальної заробітної плати, зростатимуть відрахування до державного бюджету, що потенційно може збільшити його видаткову частину на систему соціальних виплат та допомог.

Отже, соціальні допомоги та виплати надаються відповідно до чинного законодавства, при цьому не дотримується встановлений державний стандарт – прожитковий мінімум. Тобто, порушуються конституційні норми. Соціальні виплати та допомоги, на відміну від європейських країн, в Україні спрямовані на утримання, а не стимулювання працюючого населення. В результаті створюється навантаження на державний бюджет. Також використання виключно універсальної системи, без соціального страхування зменшує надходження, які б можна було використати для надання соціальних виплат та допомоги. Додаткове фінансове навантаження виникає і за рахунок відсутності стандартів для надання допомоги певним категоріям.

Література

1. Матеріали міжнародного науково-практичного семінару – Удосконалення системи соціальної допомоги та надання пілг в Україні / Міністерство праці та соціальної політики України, Науково-дослідний інститут соціально-трудових відносин. Проект Світового банку — Удосконалення системи соціальної допомоги. - К., 24-25 листопада 2005. - 128 с.

2. Конопліна Ю.С. Соціальне страхування: Навчальний посібник. – Суми: ВТД «Університетська книга». 2008 – 224 с.

3. Юрій С.І., Шаварина М.П., Шаманська Н.В. Соціальне страхування: Підручник. - К.: Кондор. - 2004. - 464 с.

4. Модернізація системи соціального страхування в Україні Аналіт. доп. / О.П. Коваль. –К.: НІСД, 2014. -38с.

УДК 373.21.014.543(477)

ФІНАНСУВАННЯ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЙОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ

Марченко О.І. - к.е.н., доцент; Шепель О.В. – ст. 5 курс
Вінницький навчально-науковий інститут економіки THEU

Визначено роль фінансових ресурсів функціонуванні дошкільних закладів України. Обґрунтовано напрями щодо удосконалення фінансування дошкільної освіти в сучасних умовах

Ключові слова: освіта, дошкільні навчальні заклади, фінансування дошкільних

навчальних закладів, фінансові ресурси.

Identified the role preschools in the general education system of Ukraine. Substantiated the directions on the improvement of preschool education in modern conditions

Keywords: education, preschool education, financing of preschool education, sources and